

שם רמטכ"ל

בהחלט הגהלת שק"ס (שרות קנטינות ר" מונונים) לעברת את שם של הוואפלים לאי פיפיות, הושם בכך הקץ לשם החיבה שהיה להם בפי חיילי צה"ל: יגאלונים. ההסבר: בימי הצנע אפשר להשיג וואפלים-אפיות רק בחנויות של הרמטכ"ל, יגאל ירין.

כשהורה הרופא, בשבת שעברה, לסופר עמנואל בן-גוריון לעבור מייד לבית החולים, התברר שאין אפשרות לכך, בגלל שביתת המוניות שנסתיימה רק בערב של אותו יום. אך אשתו, הרקדנית **דבורה בר-פונב**, לא נואשה, אמרה: "זה כלום!" במקום להתקשר עם שר הבריאות הדתי, ד"ר

שר-בריאות יוסף בורג דתי

יוסף בורג, התקשרה עם שר דתי אחר, שאותו היא מכירה אישית: שר ה"תחבורה **דוד צבי פנקס**. התוצאה: מכר ניתו של שר התחבורה נשלחה (משום פיקוח נפש החולה), העבירה את הסופר לבית-החור לים (בשבת).

אחד מכתבי הדור ברר משך שבועות מספר אם כל חותמי קריאת האחים לימאס השובי תים הם חברי הסתדרות העובדים. הוא העלה בחתו גילוי בלתי צפוי: המשורר **אברהם שלונסקי**. לא זה בלבד שאינו חבר הסתדרות, לדברי הכתב, אלא גם העובד היחיד של על-המשמר המתנגד לכך כי מסי ההסדרות יינכו משכרו.

"האם נכון שהנאשמת הכריחה את האסור רים לכרוע ברך?" שאל פרקליט המחוז **נתן קנת** במשפטה של **רעייה האנס קאפר**, שזוכתה לאחר מכן מהאשמת שפעים נגד האנושות, הפליט עורך-הדין **שמואל**

תמיר: "האם המשטרה בגילמי לא הכריזה את האסירים לכרוע ברך?"

תרומה מלכותית

מלכת היופי, **מיכל הראל**, לא הסתפקה בסכומי הכסף שהיא מגייסת בהופעותיה ברחבי בריטניה למען המגבית היהודית. באחת המסיבות לא התעצלה, בחרה בשיטה מקורית לעודד את התורמים: כתורמת ראשונה רש"מ את עצמה. התרומה: מעל פרווה יקר ערך שהוגש לה כשי יום קודם לכן.

יועצה הכלכלי של שגרירות ישראל בוושינגטון, **צמח הימן**, שנחמנה ציר ישראל לדרום אפריקה, גילה את המשותף לו, ילדי בריטניה שעלה לארץ-ישראל עם ראשית הכיבוש הבריטי, ולשמו של ציר ישראל בלונדון, **אליהו אילת**. שם משפחתו, הרי מן, הוזכר בדומה לשם משפחת הציר בלונדון, אילת, שש פעמים בתנ"ך.

האחראי למנהל ההעסקה האמריקאית לישראל, **ברוס מקדניאל**, לא הסתפק בפגישותיו עם שרי ופקדי הממשלה לליבון בעיותיה הכלכליות של המדינה החליט לצאת למסע סיורים נרחב יותר. אחד המקומות שזכה לתשומת לבו המיוחדת (גם בגלל קרבתו לבניין שגרירות ארצות-הברית בתל-אביב): קטע הרחובות שדרות רוטשילד ולי-ניגבולם שבין הרחובות הרצל ואלנבי, תל-אביב. הסיבה: האיזור משמש מרכז פער לות לעסקני השוק השחור והאפור (יבוא ללא תשלום).

כאשר מומחה ההשקאה **פרופסור וולטר קלוי דורמילק** הסביר לפקיד עלייה ישראלי אדיב, בתודה על שהאריך את תקופת דרכונו, שבמולדתו, ארצות-הברית, לא ידע פקיד הדרכונים (שלא כדוגמת הפקיד הישראלי) כי הוא מומחה מים בעל שם, בא ה"פקיד לעזרתו של חברו האמריקאי, הסביר: "בארצות-הברית אין דרישה למים כמו בארצנו!"

אחר **חייזר סקוט**, הפסנתרנית הכושית שגדלה בסביבה יהודית, הגיעו ארצה אמנים כושיים שקשריהם ליהודים הוקמו יותר: הרקדנית **פרל פרימוס**, הנשואה ליהודי, הזמר **קנת ספנסר**, הנשוי ליהודייה.

ליום הולדתו ה-85 החליטה ועדת השמות של עיריית ירושלים לזכות את בעל היובל, **ד"ר משה וולאך**, חלוץ הרפואה בארץ, לקרוא רחוב על שמו. כיוון שאין לקרוא רחוב על שם איש בחייו הוחלט להסתפק בקריאת הרחוב כרחוב הרופא.

סופר הכנסת של ידיעות אחרונות שוחח עם חבר הכנסת **זלמן ארן**, שהיה בזמנו חבר המשלחת הישראלית לעצרת או"ם, שמע את צערו על תוצאות ההצבעה הפרורעבית בעצרת פאריס. אמר ארן: "אינני שבע-רצון..." אצטרך להתחיל בכתובת שירים ליריים! העיר חברו לסיעה, **פנחס לבון**: "זה לא רע, אך בתנאי אחד: שלא תפרסם אותם!"

תורה רבה, שלום, נודניק

ממועדוני הלילה בני-יורק היה הקפה סוסייטי מוסד ליברלי לעומת מועדון החסידה (סטורק קלוב) שתמך בהפליה הגזעית, חסם כניסת כושים לאולמותיו ומנע הופעת אמנים כושים על במתו. בקפה סוסייטי גם זרחה, לראשונה, כוכבם של שני אמנים כושים. פרל פרימוס הציגה אז את תוצאות מחקר ריה הראשונים במסורת המחול של בני-גנעה, ולאחריה הופיע על הבמה ענק צעיר בן 30, שהעיד את קירות המועדון בבס רחב-היקף ומתכתי שביטא ברגש רב שורת ספיריטואליזם (שירי דת כושיים). היה זה קנת ספנסר, כא"שר סיים את הופעתו, ירד מן הבמה, הצטרף אל אחד השולחנות שלידו ייסבו שתי צעירות יהודיות. "זוהי ז'וספינה", הצביעה אחת מהן על ידידתה ועד מהרה נפרדה מן השנים, הש"אירה אותם משוחחים בעניין עד אשר אחרוני הקהל עזבו את אולם המועדון. למחרת קיב"לה ז'וספינה זר שושנים ורודות לביתה, ול-אחריו החלה פרשת חיזור שנמשכה כחמש שנים. נסתיימה בנישואיה של הנערה היהודית לקנת.

אותו זמן חיפשה חברת מסרונגולדוין מאיר כשרונות כושיים לסרטה הכליכוכשי תא ברקיע. גילתה את קנת ספנסר, שהיה ליד לוס אנג'לס, בנו של פועל-פלדה עני, שהש"תלם בזמרה בבית-הספר הציבורי לילדים חס"רי יכולת, השתכר חמשים סנט ליום, כנער שליח, והוציא 25 מהם תמורת שעת הוראת זמרה ליום עם מורים מתנדבים (שמחירים הרגיל היה 25 דולר לשעה). מגלי הכשרונות העבירוהו להוליבור, העניקו לו את התפקיד הראשי ב"סרט, שיתפווה בסרט שני (בסאן), אך לא הצליחו להחזיקו בממלכת הבד.

לאחר שהמונים צבאו על הכנסיה, בה נערך כו נישואיו של בנו של פאול רובסון ליהודייה לבנה ורגמו את הזוג הצעיר באבנים, החליטו ז'וספינה וקנת להעתיק את מושבם הקבוע אל אחד מפרברי פריס, (האנשים שם סימפטיים ומצפצפים על דברים כאלה — כי דיוק כמו בישראל!)

שבירת שניים. כשעתיים לפני הקונצרט הראשון של קנת ספנסר בתל-אביב, התרוצצו האימפרסריו קלמן גינצבורג וברוך גילאון, חיפשו לשוא אחר הזמר שנעלם מבית מלונו אל בית ידידיו (מביקורו הראשון ב"ארץ, לפני שנה).

אחר שגילו אותו בביתם, יצא להתייעצות עם אשתו (ויליאם בן 10 החודשים נשאר ב"פרס), על תכנית הקונצרט, החליט לצרף ל"תכנית השירים הקלסיים והספיריטואליזם, פרק חזנות באדיש ולינה, לילה לזעירא בעברית. אמרה ז'וספינה לקנת, ששיכר את שיניו כשניסה לבטא ח"ית גרונית: "אם לא עכ"שיו, אימתי?" טען הזמר השולט באנגלית, צרפתית וגרמנית ושר בעוד שבע שפות. "אבל אני יודע גם קצת עברית". הידיעה: תודה רבה, שלום, נודניק.

בשמונה שפות

ב-1942, כאשר הונגריה היתה תחת שלטון הנאצים, היתה נערה יפה וחיננית עובדת ב"משרדי מארגני הקונצרטים, אצל מנהלי חברות להופעות אומנותיות, באופרה של בודפשט. בכל מקום נהגו להקשיב לה, שמעו את קול לה הפיה, התלהבו ממנו אך סירבו לתת לה אפשרות להופיע בציבור. כי הנערה היתה ורה רוז'ה, יהודייה.

מצבה של ורה היה דומה לזה של אמנים רבים בהונגריה שלא יכלו למצוא פרנסה בגלל מוצאם היהודי. על מנת להקל את מצבם של אלה ארגן ועד הקהילה היהודית של בודפשט הופעות אמנותיות אשר משתתפיהן היו יהודים בלבד. בהופעות אלו השתתפו טובי

זמרת ורה רוז'ה יהודייה

האמנים של הונגריה, אך מעל לכולם הבריק כוכב חדש: ורה רוז'ה.

שלוש שנים לאחר מכן הופיעה הזמרת ילידת בודפשט באופרה ההונגרית דרך קבע, ז"ק סימה אלפי מאזינים במבחר קטעים קלאסיים, רומנטיים וחדישים.

אולם ורה, שהצטיינה בלימודיה באקדמית המוסיקה, בה השתלמה בזימרה ובפריטה על הפסנתר, לא הסתפקה בכך, עברה לאופרה הוינאית, הופיעה בה משך ארבע שנים רצוף פות (1946—1950) בשבוצו הופעות אורחת בשירותי השידור האוסטרי, הבלגי והצרפתי. אחר שהות קצרה בפאריס, בה שבתה את אוזן (ולב) מאזיניה בשיר עם שהשמיעה בש"מונה שפות, החליטה לבקר בישראל. בהור"פעתה הראשונה בחרה לה מטרסה מיוחדת: קרן הנכים לה תוקדשנה הכנסות ההופעה.

* אנגלית, צרפתית, גרמנית, איטלקית, הונגרית, ספרדית, אידית ועברית.

תשבץ 101

(ערוך ע"י מתכונת הכתיב המלא)

			8	7	6	5	4	3	2	1
13					12		11		10	9
	18				17			16		14
							21		20	19
		24					23			22
				28		27		26		25
			32			31			30	29
							35			34
			37		36					33
						39				38
				43		42		41		40
							46		45	
				47					44	
						49				48

- (4) משבטי ישראל; (6) אליל השמש במצרים הקדומה; (7) שם טוב בצבור; (8) לוח; (9) מאורע; (11) מצב בו המשורר האמיתי כותב את שיריו; (13) מדון; (15) אוסף מסים; (17) מגינה על העין מזוהמה; (18) ירק כאכל; (20) כלי חשוב במשחק השחמט; (23) קרום העולה על פצע; (26) משורר אמריקאי נודע; (27) אחריית; (28) מחדשי השנה; (29) טקס הג'עשה לפני הכנס חברי הכנסת לתפקדיהם; (31) ר"ת לפני שמו של רב גדול; (32) משמש תמורה לסחורה יחד עם הכסף בתקופת צנע; (34) מקל; (35) זיע; (37) בירה במרחב; (39) ברור; (42) עיזת; (44) מנעול; (45) שאינו גס; (47) מספיק.

פרסי ספרים לפותר

תשבץ 99

- (1) שאולה ארנברג, תל-אביב, התכור 38
(2) שולמית הרפז, ירושלים, בן-יהודה 5
(3) רינה שורק, קריית חיים.

- מאוזן: (1) הר בארץ; (5) צי קרב ידוע; (10) בעל-חוב; (12) בעל כנפים; (14) יחידת משקל ידועה (ר"ת); (16) שם עצם מטרש נשג; (18) נקי; (19) מצביא גרמני ידוע מימי מלחמת העולם השנייה; (21) סופר שעבד במ"שותף עם ת. נ. ביאליק; (22) אד; (23) שאינו מצטיין בענוה; (24) משאבת הגוף; (25) חברו פרטים; (27) מעצמה אסתית; (30) פאר; (31) כלי תחבורה למספר גוסעים קטן; (33) כנוי; (35) מראה טבע; (36) מאכל מרכב מירקות חיים; (38) ממדינות הדימוקרטיות דעממית; (39) בירת אשור העתיקה; (40) קולמוס; (41) "נאום" בבית הכנסת; (43) חבר ברשות המוציאה לפועל במדינה; (44) יצא מכלל תי"גוק ולדרגת נער לא הגיע; (46) ענק לצואר; (48) שרץ מוצץ דם; (49) מגדל גביה. מאוזן: (2) ר"ת הבאות בפי הדתיים לאחר ציון מקרה אסון; (3) עושה את אות הברית;